

zaterdag

10.09.2016

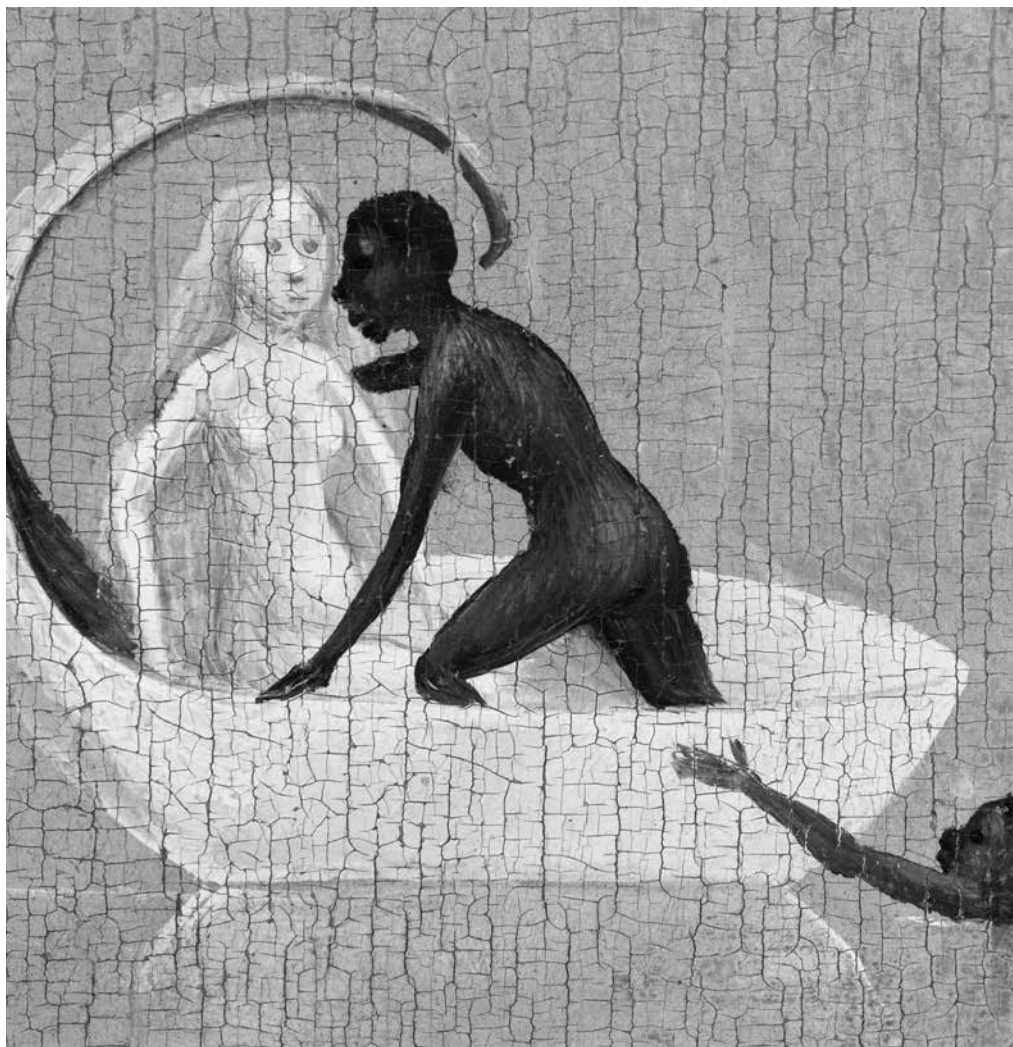
20.00 Concertzaal

19.15 Inleiding door

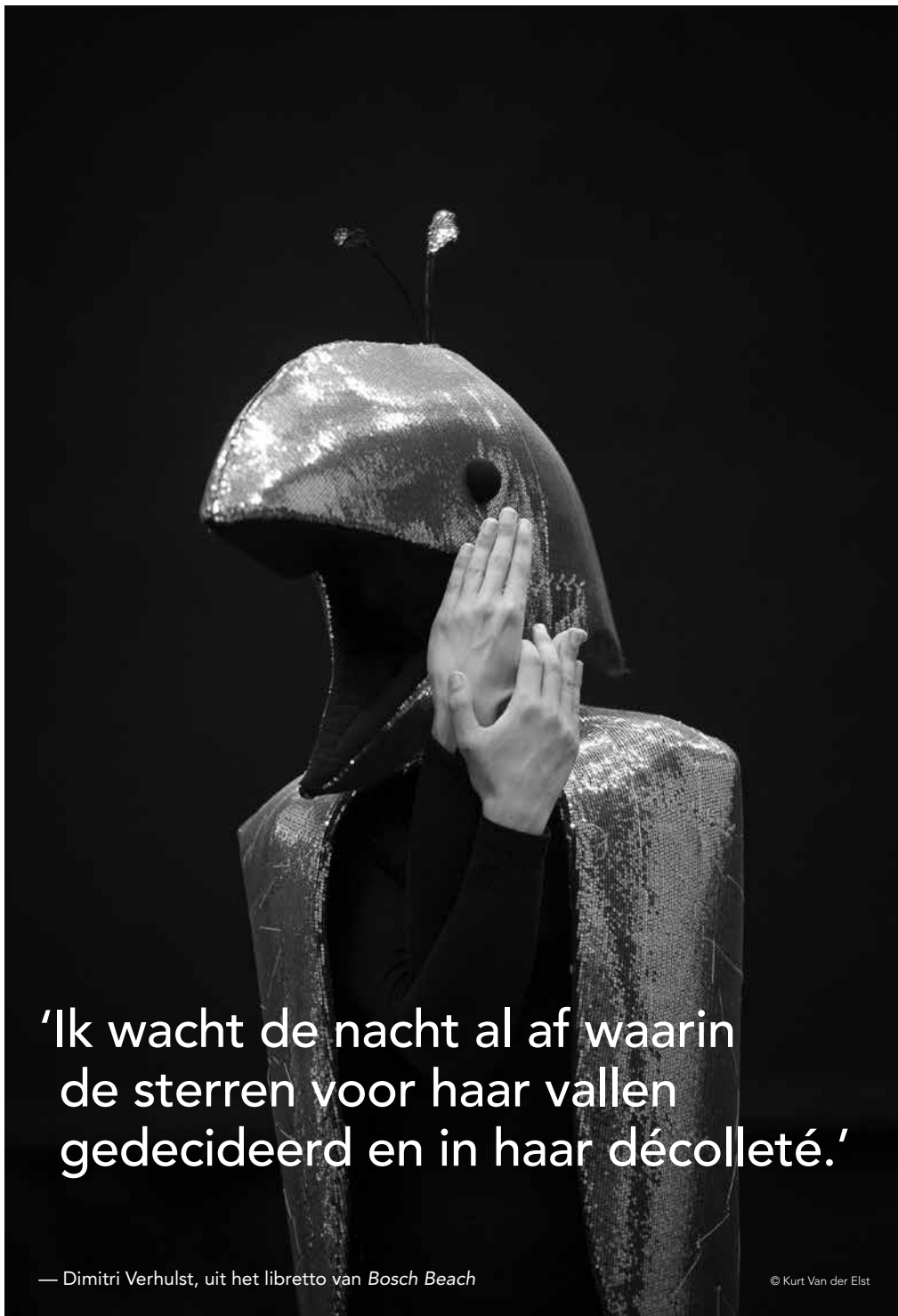
Klaas Coulembier

Bosch Beach

LOD *muziektheater*, Vasco Mendonça,
Dimitri Verhulst & Kris Verdonck

CONCERTGEBOUW BRUGGE

'Ik wacht de nacht al af waarin
de sterren voor haar vallen
gedecideerd en in haar décolleté.'

— Dimitri Verhulst, uit het libretto van *Bosch Beach*

© Kurt Van der Elst

Uitvoerders en programma

Vasco Mendonça: compositie
Dimitri Verhulst: libretto (gebaseerd op
De Zeven Hoofdzonden van Jheronimus Bosch)
Kris Verdonck: regie
Kristof Van Baarle: dramaturgie
Rodrigo Ferreira: contratenor
Damien Pass: bariton
Marion Tassou: sopraan
Etienne Siebens: dirigent

Asko | Schönberg:
**Joseph Puglia, Jan Erik van Regteren &
Bernadette Verhagen:** viool
Asdis Valdimarsdóttir: altviool
**Rares Mihailescu &
Marcus van den Munckhof:** cello
James Oesi: contrabas, elektrische gitaar &
basgitaar
Mirjam Teepe: fluit, piccolo, altfluit &
schuiffluit
David Kweksilber: basklarinet
Erik van Deuren: contrabasklarinet &
basklarinet
Eline Beumer: trompet, piccolotrompet &
bugel
Frank Braafhart & Arthur Kerklaan:
trompet, piccolotrompet, bugel & didgeridoo
Koen Kaptijn: trombone
Joey Marijs & Jeroen Geevers: slagwerk

**Robbe Peeters, Simon Van Schuylenbergh,
Astrid De Haes & Freek De Craecker:**
figuranten
Wim Hoogewerf: kopiist
Marc Iglesias: choreografie
Lies Colman: repetitor piano
Eefje Wijnings & Andrea Kränzlin:
kostuums

Kris Verdonck & Eefje Wijnings: decor
A Two Dogs Company: uitvoering decor
Jan Van Gijsel: lichtontwerp
Jan Van Gijsel & Nic Roseeuw:
technische coördinatie
**Bram De Cock, Diederik Suykens,
Jan Van Gijsel & Chris Vanneste:** techniek
Isabel Vermeulen: productieleiding

productie: LOD *muziektheater*

coproductie: Concertgebouw Brugge, A Two
Dogs Company (Brussel), Jheronimus Bosch
500 Foundation, House on Fire, Teatro Maria
Matos (Lissabon), Kaaitheter (Brussel),
Asko | Schönberg (Amsterdam), Fundação
Calouste Gulbenkian (Lissabon) & Theater
Mousonturm Frankfurt

in samenwerking met Frankfurter Buchmesse
2016 (met Vlaanderen en Nederland als
gastland) en Klarafestival
met de steun van het Culturele Programma
van de Europese Unie & Eduard van Beinum
Stichting

—
Vasco Mendonça (1977)
Bosch Beach (2016)

Met Nederlandse en Engelse boventiteling

Deze voorstelling is niet geschikt voor bezoekers
jonger dan 16 jaar.

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen
van Bloemblad.

COPRODUCTIE CONCERTGEBOUW

Bosch Beach, wanneer de realiteit de verbeelding overtreft

Vijf eeuwen scheiden Jheronimus Bosch van ons. Hoe kan het dat de beeldtaal die zoveel generaties van ons verwijderd is zo'n sterke indruk nalaat dat ze zelfs in de 21e eeuw nog tot de verbeelding spreekt? We leven nochtans in een visuele wereld. Nooit eerder werden we omringd door zoveel beelden, laat staan bewegende beelden. De grens tussen welke beelden echt zijn en welke gemanipuleerd zijn, is flinterdun. Hoe revolutionair moeten de schilderijen van Bosch dan wel niet geweest zijn in een periode waar men nog de tijd nam om minutenlang bij één beeld stil te staan. De wervelende, virtueuze schilderijen, volgepakt met de meest bizarre en ongeziene tafereelen zijn zelfs

voor onze ogen een prikkelende uitdaging. De beeldtaal van Jheronimus Bosch is gedurfd, vaak extreem en zit vol ongeregelde zaken. Tot op vandaag bezorgt ze menig

kunsthistoricus kopzorgen over mogelijke interpretaties. Een van zijn bekendste en grootste werken is *De Tuin der Lusten*, een drieliuk dat momenteel te bewonderen is in het Museo del Prado in Madrid. In vier tafereelen (wanneer het drieliuk dichtgeklapt is, zijn ook de buitenpanelen beschilderd) schetst Bosch de overgang van Gods volmaakte Schepping naar de Hel. Het middenpaneel is het grootste en meest indrukwekkende. Het krioelt er van de naakte lichamen die zich te goed doen aan reusachtige bosvruchten, water- en andere spelen, ja zelfs aan elkaar. Van op een afstand lijkt er – behalve het groot aantal personages – weinig aan de hand, maar wanneer je enkele stappen dichterbij het schilderij zet, ontwaart je het ene bizarre

tafereel na het andere. Twee mensen liggen samen in een mosselschelp, die op de rug gedragen wordt door een kromgebogen man. Anderen lijken een wedren te houden op varkens, geiten en paarden, in een poging om indruk te maken op een groep badende dames. Vreemde creaturen komen uit het water, en rechts boven zien we plots een tafereel dat akelig dicht bij de realiteit van onze tijd komt. Een groep mensen komt aangezwommen en probeert aan land te komen. Ze lijken hun hoofd amper boven water te kunnen houden. Aan land zit iemand met een aanlegplank. Hij wijst naar het water. Stuurt hij hen terug weg? Of reikt hij hen de hand?

Wat ook de interpretatie van dit tafereel (en van de ontelbare andere miniatuurverhalen in dit schilderij) moge zijn, het brengt ons bij die bijzondere plek van ontmoeting tussen water en land. Stranden en kustlijnen hebben altijd een grote aantrekkingskracht op

mensen. Vanop het vasteland is de zee een symbool voor oneindigheid, voor een toekomst die open ligt en waar het einddoel onzichtbaar is. Vanop zee is het vasteland dan weer een veilige plek, een thuishaven, vaste grond onder de voeten. Het strand van Lampedusa is in die zin niet anders. Mensen komen er om te genieten van de mooie stranden, de verre zeezichten, het milde klimaat. Maar voor vele vluchtelingen is Lampedusa niet meer of minder dan een baken in hun hopeloze zoektocht naar een beter leven. De immense tegenstelling tussen dit strandtoerisme en de ellende die zoveel vluchtelingen al jarenlang naar de oevers van het eiland drijft, doet zelfs de tegenstelling van paradijs en hel bij Bosch verbleken. De realiteit overtreft – helaas – de fictie.

Deze paradoxale situatie is het uitgangspunt voor het nieuwe muziektheaterwerk *Bosch Beach*. Twee mannen en een vrouw wanen zich in het middenpaneel van *De Tuin der Lusten*. Op Lampedusa kunnen ze zich overgeven aan drank, dans en lust. Ze leiden een onbezorgd bestaan terwijl op dezelfde plek en op hetzelfde moment mensen vechten voor hun leven en onvoorstelbare risico's nemen om een beter bestaan te kunnen opbouwen. Het libretto van Dimitri Verhulst is precies zoals we van hem kunnen verwachten: onverbloemd, rauw en cynisch wanneer het moet. Er is geen echt narratief, geen duidelijk verhaal, en dat stelt de componist, Vasco Mendonça, ook voor specifieke uitdagingen. Hij koos ervoor om twee soorten muziek te componeren, enerzijds verwijzend naar de vreugde en euforie van het vakantieoord, anderzijds verbonden met de rituele stilte, het onzegbare. Deze twee verschillende types van muziek staan voor de twee contrasterende werelden die op Lampedusa verenigd worden. Om de muziek verder vorm te geven, koos hij voor verschillende opeenvolgende nummers met een duidelijk afgebakend karakter: een cocktail-trio, een gebed, een drinklied ... Vasco Mendonça probeert ook de afstandelijkheid van de beschouwende tekst in evenwicht te brengen met een muzikale benadering van de personages waarin hij een zekere psychologische diepgang opzoekt. Hiervoor blijft hij dicht bij de karakteristieken van de stemmen zelf. Een assertieve bas-bariton wordt een trots, zelfzuchtig, maar vervreemd karakter, terwijl het etherische geluid van de contratenor geschikt is voor ethische of spirituele vragen. De sopraan wordt aanvankelijk als lustobject ingezet, maar blijkt uiteindelijk de enige echte sterke kracht in het werk te zijn. Constante in de hele partituur is de aandacht voor de onderste – de donkerste – regionen, de basklanken van

contrabas, trombone, contrabasklarinet en zelfs didgeridoo.

De muziek van Vasco Mendonça valt altijd op door haar grote expressie en vaak overweldigend klankbeeld. Tegelijk slaagt hij erin om deze overdonderende (vaak luide) klanken in evenwicht te houden met verstilde muziek en ingehouden spanning. Deze contrasten lenen zich perfect voor een verhaal over de grootst mogelijke tegenstelling: zorgeloos amusement tegenover een uitzichtloze doodstrijd.

Ook als toeschouwer worden we met deze tweespalt geconfronteerd. We zien de ellende dagelijks rondom ons, in een wereld die ons dorp geworden is. Terwijl wij het goed hebben, voelen we ons misschien schuldig, maar die schuld is zo makkelijk afgeworpen als we in onze dagelijkse (luke) routines vervallen. De personages in *Bosch Beach* zien de miserie op Lampedusa, maar ze kiezen ervoor om hun eigen gang te blijven gaan. De componist omschrijft hun psychologie als volgt: 'Ondanks het vreemde moment van twijfel, dat vooral lijkt te dienen om een schuldgevoel af te wentelen, schijnen de personages tevreden over hun keuzes. En toch zou het moeilijk zijn om hen als monsters te beschouwen.'

Klaas Coulembier

Componist Vasco Mendonça (PT) studeerde bij Klaas de Vries en George Benjamin. Hij ontving verscheidene prijzen, onder meer de Lopes Graça Composition Award. Hij was componist in residentie in Casa da Música Porto en vertegenwoordigde zijn land op het Internationale Componistentribunaal van UNESCO. Music Theatre Wales creëerde in mei 2013 zijn multimedia-opera *Ping*. Daarnaast kreeg hij compositieopdrachten van Aldeburgh Festival, Muziektheater Transparant, Festival d'Aix-en-Provence, Festival de Verbier en van ensembles en orkesten als Remix Casa da Musica, Nieuw Ensemble, Gulbenkian Orchestra, Orquestra Sinfonica do Porto Casa da Música, Metropolitan Orchestra Lissabon, Orchestrutopica, Matosinhos String Quartet en VOCAALLAB. Inmiddels wordt zijn werk in heel Europa gespeeld. Zijn grote internationale doorbraak vond drie jaar geleden plaats met de opera *The House Taken Over* (2013).

Dimitri Verhulst (BE) debuteerde in 1999 met de verhalenbundel *De kamer hiernaast*, die meteen werd genomineerd voor de NCR Prijs. Twee jaar later volgden de dichtbundel *Liefde, tenzij anders vermeld* en de roman *Niets, niemand en redelijk stil*. Ook als theaterauteur liet Verhulst zich met *De aankomst in de bleke morgen op dat bleke plein – kortweg Aalst* (2005) – niet onbetuigd. Dat hij niet voor één gat te vangen is, bewees de schrijver in 2006 met de publicatie van *Mevrouw Verona daalt de heuvel af* en *De helaasheid der dingen*, beide werken werden zowel in Vlaanderen als in Nederland enthousiast ontvangen en haalden de toprijst van de AKO Literatuurprijs. De verfilming van *De helaasheid der dingen* uit 2009 was de Belgische Oscar-inzending voor 2010. Met *Godverdomse dagen op een godverdomse bol* (2008) sloeg Verhulst weer

een andere richting in, en dat leverde hem de Libris Literatuurprijs op. In mei 2013 verscheen Verhulsts meest recente roman *De Laatkomer*.

Regisseur Kris Verdonck (BE) studeerde beeldende kunsten, architectuur en theater en dat wordt dan ook weerspiegeld in het werk dat hij maakt. We kunnen zijn creaties situeren in het grensgebied tussen beeldende kunst en theater, tussen installatie en performance, tussen dans en architectuur. Als regisseur en beeldend kunstenaar heeft hij uiteenlopende projecten op zijn naam staan. Hij presenteert vaak combinaties van verschillende installaties/performance onder de vorm van *VARIATIES*. Zijn werk wordt wereldwijd getoond.

Asko|Schönberg (NL) is een toonaangevend ensemble voor nieuwe muziek en voert in verschillende bezettingen muziek van de 20e en 21e eeuw uit. Zij spelen niet alleen muziek van grote, gevestigde namen als Andriessen, Boulez, Kurtág, Ligeti of Stockhausen, maar ook onbekend en gloednieuw werk van de jongste generatie componisten. Ook de grondleggers van de 20e-eeuwse muziek staan op hun lessenaars: van Weill tot Schönberg en van Stravinsky tot Messiaen.

Etienne Siebens (BE) studeerde orkestdirectie bij Lucas Vis, Hiroyuki Iwaki en Jorma Panula. Al snel werd hij uitgenodigd als gastdirigent bij verschillende orkesten in België en Nederland, maar ook in het buitenland is hij een graag geziene gast. Van 1992 tot 2008 was Siebens artistiek leider en dirigent van het door hem opgerichte Prometheus Ensemble, dat zich wist te profileren als een van de belangrijkste muziekgezelschappen. Zijn gedrevenheid en passie voor het hedendaagse repertoire maken hem tot een allround dirigent.

Bas-bariton Damien Pass (AU) studeerde aan de Yale School of Music en het Oberlin Conservatory. Hij ontving verschillende onderscheidingen, onder meer op het Festival d'Aix-en-Provence in 2011. Pass emigreerde naar Europa om als solist van het Atelier Lyrique aan de Parijse opera te zingen. Verder stond hij op de planken tijdens het Festival d'Aix-en-Provence en bij de operahuizen van Versailles, Grenoble, Dijon, Toulon, Wuppertal en Rijsel. Ook als liedvertolker staat hij geregeld op internationale podia.

Marion Tassou (FR) behaalde in 2008 haar diploma aan het Conservatoire national supérieur de musique in Lyon. Ze is een veelzijdige zangeres: haar repertoire omhelst zowel barok als hedendaagse muziek. Ze werkte mee aan verschillende operaproducties zoals *Le Carnaval et la Folie* van Destouches (*Vénus*), *Orfeo ed Eurydice* (Euridice), *Don Giovanni* (Zerlina), *Die Zauberflöte* (Pamina), *Die verkaufte Braut* (Marienka), *La vie Parisienne* (Pauline), *Pierrot Lunaire* van Schönberg en *Dialogues des Carmélites* (Blanche de La Force). Tijdens seizoen 2013-2014 was ze lid van de Académie de l'Opéra Comique in Parijs.

Rodrigo Ferreira (BR) studeerde in Parijs, om zich vervolgens te specialiseren bij Christine Patard. Nadat hij laureaat werd op het Festival d'Aix-en-Provence, mocht hij als plaatsvervanger optreden voor Aymar in Oscar Bianchi's en Joël Pommerats productie *Thanks to my eyes*. In 2012 zong hij in George Benjamins *Written on skin*. Hij keerde terug naar het Festival d'Aix-en-Provence in 2013 in de rol van Peritoo in Cavalli's *Elena*. Ferreira speelde grote rollen in werk van onder meer Marco Stroppa, Pierre Boulez, Catherine Köntz, Ondrej Adamek en Peter Eötvös.

LOD muziektheater (BE) is een Gents productiehuis voor opera en muziektheater, een creatieve thuis voor artiesten. Het engageert zich om trajecten uit te zetten op lange termijn; met componisten zoals Kris Defoort, Daan Janssens, Jan Kuijken, Vasco Mendonça, Dominique Pauwels en Thomas Smetryns, en met regisseurs als Josse De Pauw en Inne Goris. Daarnaast staan hun deuren open voor iedereen die hun artistieke pad kruist, altijd verrassend maar nooit toevallig: Patrick Corillon, Pieter De Buysser, Denis Marleau, Fabrice Murgia, François Sarhan. Al 25 jaar creëren ze producties die vaak toonaangevend bleken voor het hedendaagse landschap van opera en muziektheater. LOD richt de blik resoluut op wat komt, onder andere door hun engagement ten opzicht van jong talent. Meer over alle LOD-producties op www.lod.be.

De blinde dichter © Maarten Vanden Abeele

do 29.09.16 / 20.00 / Concertzaal
**De blinde dichter / Jan Lauwers
& Needcompany**

De blinde dichter reist doorheen de geschiedenis via de stambomen van alle Needcompany-leden. En stelt vast dat iedereen met iedereen ergens een verband of overeenkomst heeft. *De blinde dichter* gaat over sterke vrouwen die met stenen gooien en op de brandstapel terechtkomen. En over een kruisvaarder met een te klein harnas. Een aanstekelijke mix van theater, dans, muziek en performance!

Freedom o(r) Speech

vr 04.11.16 / 20.00 / Concertzaal
**Freedom o(r) Speech / Klinkend
engagement bij Andriessen en Kagel**

Merkel is fan van Wagner, Obama luistert naar Bob Dylan en Poetin houdt van volksmuziek. Kan muziek de politiek tot inkeer brengen? Terwijl Andriessen in *De Staat* een vuist tegen totalitarisme maakt, zet Mauricio Kagel in *Der Tribune* het politieke populisme in zijn hemd. Een nieuwe tekst van Dimitri Verhulst, met Jan Declair als herrezen Berlusconi, bejubelt de komst van een nieuw politiek tijdperk.

ELENA CHERNYSHOVA

za 10.09.16 – zo 20.11.16

In het Concertgebouwcafé kan u Rusland ook in beelden ontdekken. De Russische fotografe Elena Chernyshova legde in de fotodocumentaire *Days of Nights – Nights of Day* het dagelijkse leven in de Siberische mijnstad Norilsk vast.

BESTEL UW TICKETS NU OP

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02 / IN&UIT
BRUGGE 34

Praat na de voorstelling gezellig na in het Concertgebouwcafé of vertel ons wat u ervan vond op Facebook of Twitter (@concertgebouwbr).

Gezellig tafelen voor of na een voorstelling met een verrassing op vertoon van het concertticket.
www.concertgebouw.be/services

BRUGGE

FLUXYS

DeMorgen.

Knack

Klara

FOCUS|WTV